

STICHTING RIJKSMUSEUM VOOR VOLKENKUNDE

VERANTWOORDING 2012

Inhoudsopgave	pagina
ALGEMEEN	3
BESTUURSVERSLAG	4
VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT	10
JAARREKENING 2012	12
Balans per 31 december 2012 na resultaatbestemming	13
Categoriale exploitatierekening 2012	14
Categoriale en functionele exploitatierekening 2012	15
Grondslagen voor de financiële verslaggeving	17
Toelichting op de balans per 31 december 2012	19
Toelichting op de categoriale exploitatierekening over 2012	26
Toelichting op de functionele exploitatierekening over 2012	30
OVERIGE GEGEVENS	31
Resultaatbestemming	32
Controleverklaring	33
BIJLAGEN	35
Bijlage 1: Resultaatafspraken 2009-2012	36
Bijlage 2: Kasstroomoverzicht	37

ALGEMEEN

Directie en Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestaat uit de volgende personen:

- De heer L.J. de Waal MBA (hon.), voorzitter
- De heer prof. mr. P.F. van der Heijden
- Mevrouw drs. J. Kiers
- Mevrouw M. Kilic-Karaaslan MMC
- De heer mr. A.W. Kist (tot april)
- De heer H.P. Remmers (vanaf augustus)
- Mevrouw drs. J.P. Rijdsijk
- De heer drs. N.H. Swellengrebel MCM

De directie werd gevoerd tot april door:

- De heer dr. S.B. Engelsman, statutair directeur, algemeen directeur
- Mevrouw W.C. Huivenaar, plaatsvervangend directeur, directeur bedrijfsvoering
- De heer drs. J. Sijmonsbergen, directeur publiek & partners

Van april tot juni door:

- Mevrouw W.C. Huivenaar, waarnemend directeur, directeur bedrijfsvoering
- De heer drs. J. Sijmonsbergen, directeur publiek & partners

En vanaf juni door:

- De heer drs. K.J. Schoonderwoerd, statutair directeur, algemeen directeur
- Mevrouw W.C. Huivenaar, plaatsvervangend directeur, directeur bedrijfsvoering
- De heer drs. J. Sijmonsbergen, directeur publiek & partners

BESTUURSVERSLAG

De jaarrekening 2012 van de Stichting Rijksmuseum voor Volkenkunde volgt de door het Ministerie van OCW voorgeschreven methodiek, vastgelegd in het "Handboek verantwoording culturele instellingen 2009–2012", kortweg het "handboek".

Algemeen

In 2012 vierde Rijksmuseum Volkenkunde haar 175-jarig bestaan, zag het aantal bezoekers en de eigen inkomsten opnieuw stijgen, verwelkomde een nieuwe directeur, verkreeg rijksfinanciering voor de cultuurplanperiode 2013-2016, voerde een reorganisatie uit vanwege een subsidiekorting van 11,6%, werd gevisiteerd, en had te maken met ingrijpende (maar afnemende) bouwactiviteiten in en om het museum. In dit laatste bestuursverslag van de cultuurplanperiode 2009-2012 wordt beknopt teruggeblikt op 2012 en vervolgens daaraan voorafgaande jaren in de cultuurplanperiode.

Visitatie

Voor de visitatie-systematiek van het museale bestel schreef het museum een zelfevaluatie-document, op basis waarvan het in oktober werd gevisiteerd. De commissie was zeer te spreken over de vooruitgang die het museum op tal van gebieden heeft geboekt en over de manier waarop het museum zich voorbereidt op de toekomst. Op de onderdelen Algemeen, Publiek, Wetenschap en Bedrijf beoordeelde de commissie het museum met een "goed" – beduidend beter dan de oordelen bij de visitatie in 2008; het onderdeel Collectie werd wederom als "excellent" gekwalificeerd. Deze uitstekende beoordeling bevestigde dat de ingeslagen weg zichtbare resultaten oplevert.

Korting exploitatiesubsidie

Per 2013 duikt de rijksfinanciering met de facto 11,6% naar beneden. Dat is een dermate forse teruggang dat ingrijpende maatregelen nodig zijn om deze op te vangen. Daarom bereidde het museum in 2012 een reorganisatie voor met pijnlijke personele maatregelen: het personeelsbestand wordt met ca. 15 FTE gekort. Slechts gedeeltelijk kan dit met natuurlijk verloop worden opgevangen (afloop van tijdelijke contracten, pensioneringen, e.d.). Daarnaast verliest in 2013 ook een vijftal medewerkers met een vaste aanstelling zijn/haar baan.

Behalve de personele reductie werd ook de organisatiestructuur aanzienlijk gewijzigd, zodat de organisatie beter is toegerust op de beleidsprioriteiten, bijvoorbeeld op het gebied van eigen inkomsten.

Financiële positie

Exploitatieresultaat 2012

Het exploitatieresultaat in 2012 is negatief en bedraagt -€ 328.487. Na dotatie en onttrekking aan de verschillende bestemmingsfondsen en –reserves bedraagt het resultaat -€ 554.352.

Het negatieve resultaat is vrijwel geheel te wijten aan drie grote posten met een incidenteel karakter.

- € 212.000 frictiekosten t.b.v. ontslagvergoedingen en begeleidingsbudgetten voor als gevolg van de reorganisatie boventallig verklaarde medewerkers.
- € 241.000 kosten voor een eenmalige vervroegde afschrijving na herwaardering van de activa.
- € 82.000 voor de activiteiten rondom de viering van het 175-jarig jubileum van het museum (dit bedrag werd om boekhoudkundige redenen in 2011 eerst toegevoegd aan de algemene reserve, met het voornemen om het in 2012 weer te onttrekken).

Het negatieve exploitatieresultaat wordt voor het grootste deel ten laste gebracht van het eigen vermogen van de Stichting.

De solvabiliteit van Rijksmuseum Volkenkunde bedraagt 0,59 en de liquiditeit komt per ultimo 2012 uit op 2,26. Deze solide financiële positie maakte dat noodzakelijke investeringen in de renovatie van de publieksvoorzieningen van het museum, ICT-voorzieningen en de textielopslag in de depots in 's-Gravenzande konden worden doorgezet, hoewel de forse subsidiekorting per 1-1-2013 en de intering op het eigen vermogen enige zorgen baart.

Vergelijking exploitatie 2012 met 2011

De totale baten over 2012 bedroegen € 13.357.000 tegenover € 13.587.000 in 2011; een min van € 230.000. De eigen inkomsten stegen met € 370.000 door hogere entreebaten en de verkoop van drie tentoonstellingen. Daartegenover stond een grote daling in baten t.o.v. 2011, met als reden de uitzonderlijk hoge en eenmalige deel van de nalatenschap Liefkes die in 2011 werd verrekend (2011: € 978.000, 2012: € 383.000).

De totale lasten over 2012 bedroegen € 13.815.000 tegenover € 12.406.000 in 2011; een stijging van € 1.409.000.

Buiten de onder *Exploitatieresultaat 2012* (zie hierboven) genoemde incidentele oorzaken wordt de toename veroorzaakt door hogere salarislasten (+ € 1.061.000). Ook hier is sprake van een vertekend beeld. In 2011 viel een voorziening voor prepensioen vrij, waardoor de salarislasten dat jaar lager uitkwamen: een verschil van € 536.000. Daarnaast was er sprake van stijging van algemene salarislasten t.g.v. periodiek- en CAO-verhogingen (€ 153.000) en stijgende pensioenlasten t.g.v. een lagere franchise (€ 90.000). De kosten voor ontslagvergoedingen en begeleidingskosten in verband met de reorganisatie vormen de laatste verklaring voor de stijging van de salarislasten.

Eigen inkomsten norm

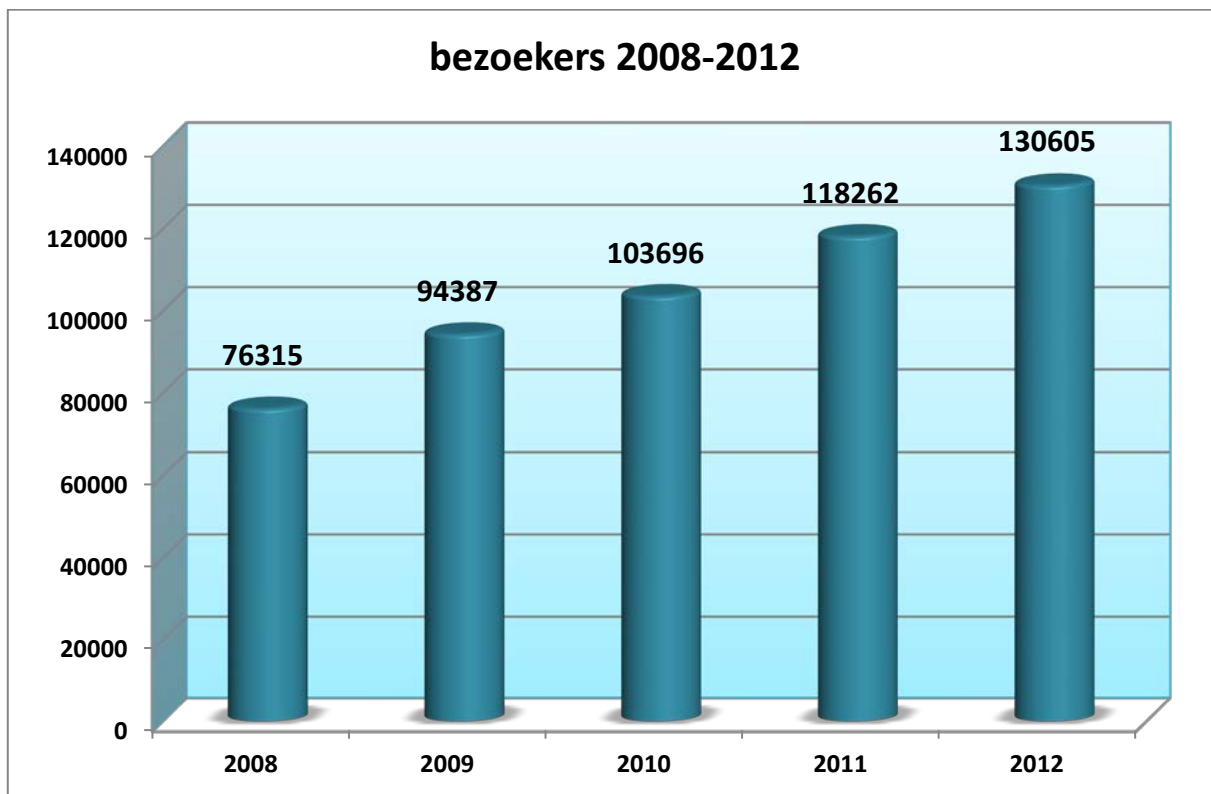
Met een gemiddeld eigen inkomsten percentage van 18,6 over de jaren 2010 en 2011 voldeed Rijksmuseum Volkenkunde aan de voorwaarden om een subsidieaanvraag voor de nieuwe basisinfrastructuur in te dienen. In 2012 heeft Rijksmuseum Volkenkunde 18,1% aan eigen inkomsten gegenereerd.

De groeicijfers ondersteunen het voornemen om in 2013-2016 het aandeel publieksinkomsten (entreegelden, programma's, winkel, horeca) binnen de financieringsmix sterk te laten toenemen.

In de beleidsprioriteiten voor de komende jaren krijgen de groei van eigen inkomsten en het sponsorbeleid fors meer aandacht.

Bezoekers 2009-2012

In vier jaar tijd is het bezoekerspercentage met 38% toegenomen.

In 2009 groeide het aantal bezoekers met bijna 25% ten opzichte van het voorgaande jaar naar ruim 94.000 bezoekers. In 2010 zette deze groei door, werd de grens van 100.000 doorbroken, en stopte de teller bij 103.696 bezoekers. In de daarop volgende verbouwingsjaren 2011 en 2012 groeide de aantallen gestaag door naar respectievelijk 118.262 en 130.605 bezoekers, ondanks het feit dat de tentoonstellingszalen gedurende de renovatie in periodes niet of vrijwel niet toegankelijk waren voor bezoekers.

Deze groei van bezoekersaantallen is mede gerealiseerd door innovatieve (tentoonstelling-) projecten, de gefaseerde opening van het museum, de iconische programmering, de lancering van een nieuwe website en een gelaagde mediamix waardoor de doelgroepen beter aangesproken en bereikt worden.

Activiteitenverslag 2009-2012

In het afsluitende jaar van de subsidieperiode wordt uiteraard teruggeblikt op de gehele periode. De jaren komen hieronder chronologisch aan bod.

2009

De grote tijdelijke tentoonstellingen in 2009 waren *Sumatra tercinta* en *Maya 2012*. 2009 is ook het startjaar van de museumwinkel, als pilot opgezet voor de tentoonstelling *Maya 2012*.

In dit jaar is ook het deselectieproces van de Japan-collectie voltooid. De kwaliteit de Japan-collectie werd versterkt door het deselecteren en elders aanbieden van stukken die buiten het eerder vastgestelde collectieprofiel vielen. Aldus af te stoten deelcollecties werden overgedragen aan het Rijksmuseum Amsterdam, Naturalis en het Pijpenkabinet in Amsterdam en de overige stukken werden geveild in een openbare veiling, waarvan de opbrengst wordt ingezet voor collectieverbetering. Dit proces heeft de kwaliteit en focus van de collecties van Siebold, Blomhoff en Fisscher verbeterd en diende als pilotproject voor soortgelijke exercities met andere deelcollecties. Plannen voor nieuwe deselectieprocessen zijn er deze subsidieperiode echter niet gemaakt vanwege de tijdsdruk en de kosten die hiermee gemoeid zijn. Een andere belangrijke activiteit in 2009 was de voltooiing van de restauratie van de voormalige ziekenbarak en latere dienstwoning op het museumterrein door de Rijksgebouwendienst. Dit "Paviljoen" heeft met een multifunctionele vergaderlocatie op de begane grond en een gastenverblijf met vijf kamers op de verdieping een commerciële bestemming gekregen en draagt zo bij in het verwerven van eigen inkomsten.

2010

Ook in 2010 bleef *Maya 2012* een goede publiekstrekker, mede dankzij de extra aandacht voor dit onderwerp door de uitzending van de televisieserie "2012 – het jaar nul" bij de AVRO. Later in het jaar trok de tentoonstelling *Maori* veel belangstelling, onder andere dankzij de toekenning van subsidie van de BankGiro Loterij voor twee Maori kano's "Te Hono ki Aotearoa" en de "Abel Tasman" en een bijbehorend botenhuis. Zo werd opnieuw een stijging in het aantal bezoekers in dit jaar bereikt. Evaluaties van deze tentoonstellingen wezen uit dat inhoudelijk sterke en innovatieve activiteiten in combinatie met een gelaagde mediamix een succesvolle formule zijn.

In 2010 startte de Rijksgebouwendienst met groot onderhoud aan de buitengevel van het museumgebouw; de gehele collectie moest hiervoor uit de zalen verwijderd worden. Deze uitzonderlijke situatie werd aangegrepen om in het gehele museumgebouw verbeteringen aan te brengen volgens een "Masterplan". De centrale vleugel van het museum (entree, kassa, winkel, restaurant en zalen) werd publieksvriendelijker en toegankelijker ingericht. Alle tentoonstellingszalen werden voorzien van grote projecties, geluid én een center piece, waardoor de beleving flink is toegenomen. Ook is van de gelegenheid gebruik gemaakt om in de tentoonstellingszalen meer collectie toe te voegen. De Indonesische poppencollectie die koningin Wilhelmina in 1894 ter gelegenheid van haar 13e verjaardag als geschenk ontving is daarvan een voorbeeld. Dankzij de renovatie kon een oude wens van het museum worden uitgevoerd: de expositiezalen voor tijdelijke tentoonstellingen werden hergepositioneerd, met als gevolg een betere routing en bereikbaarheid. Tot slot is er in het Masterplan ruimte gemaakt voor het ontwikkelen van de museumtuin.

De verbouwing kende veel tegenslagen. Op de zolder van het museumgebouw werden asbest en bouwtechnische mankementen gevonden. De sanering hiervan (incl. bijvoorbeeld het weer ontruimen van een net nieuw ingerichte tentoonstellingszaal) leverde een fikse achterstand in de planning op. Gaande het proces bleken ook hoognodige werkzaamheden aan het dak uitgevoerd te moeten worden. Deze bleken echter zo veelomvattend dat besloten werd het gehele dak te vernieuwen. Al deze werkzaamheden waren niet ingecalculleerd. Hierdoor kwam de bouw- en herinrichtingplanning in het geheel op scherp te staan. Het hele renovatieproces (incl. de vertraging van een jaar) neemt uiteindelijk tweeënehalf jaar in beslag en wordt pas in 2013 afgerond.

Intern werd er veerkrachtig omgegaan met de tegenslagen, omdat er dankzij het Masterplan ook veel hoogtepunten te melden waren. Zoals de gefaseerde heropeningen van de zalen die enthousiast werden ontvangen door het publiek, met name de terugkeer van de Boeddhaal. De heropening van de laatste zaal in mei 2013, de Oceaniëzaal, wordt de bekroning van de actualisering van de vaste opstelling. In dit Masterplan heeft het museum zelf een bedrag van 2,4 miljoen geïnvesteerd. Het groot onderhoud heeft de Rijksgebouwendienst ruim 12 miljoen gekost.

Op collectiegebied werd 2010 ook een spraakmakend jaar. Het museum kreeg een belangrijke Inuit kunst collectie van de heer Van Berkel geschonken. Van de overleden Haagse verzamelaar Fritz Liefkes kreeg het museum een omvangrijke collectie van Indonesische voorwerpen in haar bezit. Deze nalatenschap betreft zowel collectie als vermogen en is conditioneel: in 2013 lost het museum haar belofte aan de erfplater in en wijdt volgens afspraak een tijdelijke tentoonstelling aan deze verzamelaar en zijn collectie getiteld *Een huis vol Indonesië - de collectie Liefkes*.

2011

Na de verlenging van *Maori* vanwege aanhoudend enthousiasme bij de bezoekers, brak de periode aan waarin het museum creatief moest omspringen met de beschikbare ruimte. Voor de najaarstentoonstelling in 2011 waren er door de omvangrijke renovatiewerkzaamheden geen zalen in het museum beschikbaar en werd er voor het eerst een tijdelijke tentoonstelling op het buitenterrein van het museum gebouwd: de gezinstentoonstelling "Op Expeditie". Deze werd ondergebracht in groot formaat bouwkranten en was een nieuwe, maar succesvolle manier van programmeren. Een geslaagd experiment met het oog op verdere programmeringen op het uniek gelegen buitenterrein.

De volgende tijdelijke tentoonstelling *Masters of Photography* met de iconen van National Geographic werd wel weer in het museumgebouw geprogrammeerd en trok ook veel bekijks. Deze tentoonstelling markeerde de start van de vele samenwerkingsprojecten tussen National Geographic en het museum die merkversterkend werken. De daaropvolgende tentoonstelling *De verborgen tuin – Juwelen uit India* kon met een financiële bijdrage van de Mondriaan Stichting uitgebreid worden met Indiase sieraden die in India werden aangeschaft door de conservator. Tot slot stond in december geheel Leiden in het teken van de inzamelingsactie van 3FM ten bate van oorlogsmoeders. Ook de museumtuin werd omgedoopt tot activiteitenplein waar het museum inhoudelijke activiteiten verzorgde, zoals de foto-expositie over Afghaanse vrouwen die in samenwerking met het Humanity House tot stand kwam.

2012

De vurig gewenste terugkeer van de Boeddhazaal met de vijf bronzen Boeddhabeelden werd eind 2011 / begin 2012 een feit en bracht veel activiteit, ook dankzij het hieraan verbonden Boeddhismefestival (een terugkerend evenement). Vanaf april waren door een samenwerking met de Chinese autoriteiten archeologische vondsten uit het graf van China's eerste keizer, Qin Shihunag, te bewonderen. Absolute topstukken waren de drie manshoge strijders van het wereldberoemde Chinese terracottaleger. In het najaar opende prinses Margriet de interactieve familietentoonstelling *Het Verhaal van de Totempaal* over de Indianen van de Noordwestkust van de Verenigde Staten en Canada. En een vierde publiekstrekker was de tentoonstelling over het einde van de wereld op 21 december 2012. Op die dag bereikte de "Lange Tellingkalender" van de Maya een datum die omgerekend naar onze jaartelling correspondeert met 21 december 2012. Duizenden mensen over de hele wereld geloofden dat deze datum het begin was van grote veranderingen. De tentoonstelling ging in op de verschillende theorieën en op de weerslag die dit heeft gehad in de media. Tevens werden de activiteiten rondom de gefaseerde heropening van de vernieuwde zalen en de programmering meer dan goed bezocht en zodoende haalde het museum een record van ruim 130.000 bezoekers.

In 2012 werden verschillende samenwerkingsverbanden bekrachtigd met een overeenkomst. Zo is aan het begin van het jaar de intentieverklaring voor het Leiden Institute of Global and Area Studies (LIGA) getekend. In dit samenwerkingsverband slaan de belangrijkste Nederlandse, en in Leiden gevestigde kennisinstituten op het gebied van Global Area Studies de handen ineen: deelnemers zijn Rijksmuseum Volkenkunde, Afrika Studie Centrum, International Institute for Asian Studies, KNAW-KITLV, Rijksmuseum van Oudheden, Universiteit Leiden, the Netherlands Institute for the Near East en het Roosevelt Study Center. Nu al werken deze instellingen samen in onderzoek, onderwijs en projecten en met de oprichting van LIGA brengen zij tot uitdrukking dat ze deze samenwerking verder willen intensiveren en uitdragen. LIGA onderstreept de bijzondere positie die de Leidse keten van kennis en kunde inneemt in het landelijke museale en academische bestel.

2012 was ook het jaar waarin het museum haar 175-jarig bestaan vierde met een wetenschappelijk symposium. Deze dag kreeg een extra feestelijk tintje doordat aan het einde van het symposium de voormalige directeur geridderd werd tot Officier in de Orde van Oranje Nassau vanwege zijn internationale verdiensten voor het museum.

Terugblik prestaties en resultaatsafspraken met OCW 2009-2012

Bijlage 1 bij de jaarrekening bevat de rapportage over de met het Ministerie van OCW gemaakte resultaatsafspraken 2009–2012. In het oogspringende resultaten over 2012 zijn de ontwikkeling in de bezoekersaantallen (van 76.000 in 2008 naar 130.000 in 2012), het hoge aantal tentoonstellingen en evenementen (respectievelijk 33 en 34) en het groeiend aantal internationale samenwerkingsprojecten (inmiddels actief in 15 projecten).

Aan de resultaatsafspraken is ruim voldaan, met uitzondering van een enkele afspraak waar in 2013 aan wordt voldaan of waar een nieuwe meetmethodiek het verschil tussen afspraak en prestatie verklaart. In de volgende paragraaf wordt uitgebreid stilgestaan bij de prestaties in de subsidieperiode 2009-2012.

Collecties en onderzoek

De registratiegraad van de collectie van Rijksmuseum Volkenkunde is 100% en wordt bijgehouden in The Museum System (TMS). Sinds de afronding van het Deltaplan voor het Cultuurbehoud (eind jaren '90) zijn alle objecten die onder de beheerovereenkomst met het Rijk vallen, voorzien van een nummer; ofwel direct op het voorwerp aangebracht, ofwel op een label aan het voorwerp. Tevens hebben alle voorwerpen een digitaal geregistreerde standplaats. Controles hierop vinden zowel intern als extern (Erfgoedinspectie) plaats. Zodoende is de registratiekwaliteit geborgd en zijn uiteraard het collectieplan en het veiligheidsplan te allen tijde beschikbaar. Kortom, de afspraken over de conservering, de documentatiegraad op RMV-norm en wetenschappelijke collectiestudies zijn allen ieder jaar ruimschoots nagekomen. Het is dan ook niet voor niets dat de visitatiecommissie in 2012 het collectiebeheer kwalificeerde als "excellent".

Publieksaantallen, tentoonstellingen en evenementen

Het behalen van minimaal 10.000 jongeren in schoolverband was een uitdaging omdat door de verbouwing en gedeeltelijke sluiting veel en op een gegeven moment zelfs alle vaste opstellingen niet toegankelijk voor deze bezoekers met een vast curriculum.

De verhoging van de reguliere bezoekersaantallen zijn zodoende een prestatie op zich. Het museum verwelkomde in 2012 ruim 130.000 bezoekers en deze groeilijn wordt voortgezet in de nieuwe cultuurplanperiode.

In 2012 werden drie door Volkenkunde gemaakte tentoonstellingen in het buitenland geopend, "Maori" (34.000 bezoekers) en "Maya-code" (nog lopend, reeds 16.500 bezoekers) in het Linden-Museum in Stuttgart en "Hiroshige" in de Pinacothèque in Parijs (verwacht aantal bezoekers bij sluiting in 2013: 500.000).

Deze tentoonstellingen bevorderden de collectiemobiliteit en droegen bij aan de eigen inkomsten van het museum. In het kader van collectiemobiliteit verdient ook het Sieboldhuis vermelding. Dit museum, dat geen eigen collectie heeft, toont een vaste opstelling die afkomstig is van Rijksmuseum Volkenkunde alsmede van Naturalis. In 2012 maakten 34.000 bezoekers daardoor kennis met de collectie van het museum.

Voor wat betreft de prestatieafspraken over het aantal tentoonstellingen en evenementen is er ieder jaar minimaal sprake geweest van een verdubbeling van de voorgenomen prestaties.

De meting van de publiekswaardering maakt onderdeel uit van het bezoekersonderzoek dat tot 2011 door Motivaction werd gedaan en vanaf 2011 door TNS Nipo. Deze overstap verklaart, naast de grondige verbouwing, mede de schommeling van de publiekswaardering en een daling in het percentage niet-westers allochtoon bezoek. Het onderzoek van Motivaction was gericht op het verzamelen van informatie over bezoekers die in ieder geval een bezoek brachten aan de tijdelijke tentoonstelling. Een beperkte onderzoeksbreedte, wat een belangrijke reden was om over te stappen op een andere methodiek van bezoekersonderzoek. Door het gebruik van alleen een Nederlandstalig deelnameformulieren en digitale enquête lijkt de wijze van wijze van het onderzoek van TNS Nipo lijkt minder geschikt om het percentage niet-westers allochtoon publiek secuur in kaart te brengen. Dit maakt dat het in 2009 gemeten percentage niet-westers allochtoon publiek (13%) het meest betrouwbare percentage van de periode 2009-2012 is. Momenteel wordt onderzocht hoe dit percentage bezoekers weer betrouwbaar in kaart gebracht kan worden.

Digitaal

De realisatie van de digitale prestatieafspraken vraagt om enige toelichting. Over het aantal gebruikers van de websites was afgesproken dat dit stijgt naar 600.000 per jaar. Deze prognose was gebaseerd op de groeicijfers, die het statistiekprogramma WebTrends over de jaren 2005-2008 had laten zien. Die cijfers bleken echter in toenemende mate twijfelachtig. Vanaf mei 2010 werd het websitebezoek daarom ook geregistreerd d.m.v. het statistiekprogramma Google Analytics, draaiend naast WebTrends. Google Analytics toonde vanaf het begin een stabiel niveau aantal bezoekers per maand. De geregistreerde aantallen van Google Analytics liggen lager dan de pieken van WebTrends, maar de telmethodiek levert betrouwbare cijfers op, lijkt meer recht te doen aan het daadwerkelijk gebruik en is daarmee betrouwbaarder als benchmark. Zodoende gebruikt het museum vanaf 2011 het statistiekprogramma Google Analytics voor de registratie van de website gebruikers. Deze overstap is gemeld bij het Ministerie van OCW en verklaart het verschil van het websitebezoek in 2011 en 2012 ten opzichte van voorgaande jaren.

In 2012 werd de nieuwe website gelanceerd, gebouwd in Drupal. Deze nieuwe website biedt volop mogelijkheden om te interacteren met de digitale bezoeker, bijvoorbeeld door de koppelingen met Facebook en Twitter.

Door het transformatieproces was het helaas niet mogelijk de gebruikerstevredenheid te meten voor het einde van het jaar. Wel zijn de voorbereidingen voor deze onderzoekstool verricht en staat deze inmiddels online.

Vanaf 2013 kan zodoende de publiekswaardering van de digitale bezoeker gericht worden gevolgd.

De bijdragen aan de webcommunities overtreffen de prestatieafpraak. In totaal zijn er 2.063 bijdragen ontvangen, maar liefst het dubbele van de afgesproken prestatie: 1.000 bijdragen van uit 5 verschillende

webcommunities. Met name is er goed gescoord met The World's Biggest Haka website waarop het publiek kon deelnemen aan de Haka, een ceremoniële dans van de Maori's uit Nieuw-Zeeland.

De nieuwe website biedt mogelijkheden om aandacht te besteden aan nieuwe verzamelingen. Afgelopen jaar konden er zo zeven bijdragen over vier nieuwe verzamelingen op de website worden gepresenteerd. Het voordeel van deze digitale toepassing is de gelaagdheid die in de bijdragen aangebracht kan worden met bijvoorbeeld verwijzingen naar verdiepende artikelen.

De oorspronkelijke prestatieafspraken "een verzameling vormen, relevant voor de Nederlanders met een Islamitische achtergrond" is in samenspraak met het Ministerie van OCW in 2011 gewijzigd in het maken van een tentoonstelling die in het bijzonder, maar niet uitsluitend, is gericht op Nederlanders met een Islamitische achtergrond. Door de opgelopen vertraging bij de museumrenovatie en daarmee bij het beschikbaar komen van tentoonstellingszalen kon deze tentoonstelling niet meer in deze cultuurplanperiode plaatsvinden. "Het verlangen naar Mekka" zal nu in het najaar van 2013 geopend worden. Uiteraard is dit gemeld bij het Ministerie van OCW.

Erfgoed internationaal

Op basis van onze wereldvermaarde collectie en onze kennis was het museum in toenemende mate actief in internationale netwerken. Hierdoor werd het museum in toenemende mate benaderd om aan internationale samenwerkingsprojecten deel te nemen.

In 2012 ondertekende het museum Memoranda of Understanding met partners uit onder meer Brazilië, Indonesië, Korea en Mexico. Ook met Saoedi-Arabië, Qatar, Australië en Nicaragua worden mogelijkheden besproken voor samenwerkingsprojecten waarbij zowel sprake is van collectie-uitwisseling en internationale samenwerking als van cultureel ondernemen.

Daarnaast liepen het in eerdere jaren al opgestarte Roots2Share programma met de Inuit en het onderzoeksproject in Mali naar de karakteristieke leemarchitectuur van Djenné door.

Het aantal projecten neemt jaarlijks toe en de prestatieafspraken wordt dan ook ruimschoots nagekomen. Daarnaast maakt Virtual Collection of Masterpieces (VCM) dat Rijksmuseum Volkenkunde een bijzonder groot netwerk heeft in Azië. VCM is een project van ASEMUS - the Asia Europe Museum Network, waar het museum medeoprichter van is. Rijksmuseum Volkenkunde onderhoudt en ontwikkelt volgens afspraak VCM.

Toekomstige ontwikkelingen

Eigendom gebouwen

Het Ministerie van OCW voert samen met het Ministerie van Financiën en de Rijksgebouwendienst (Rgd) een haalbaarheidsstudie uit naar de eigendomsoverdracht van de panden van zeventien rijksmusea van de Rgd naar deze rijksmusea zelf. Dit betreft ook de panden die Rijksmuseum Volkenkunde van de Rgd huurt. Minister Bussemaker ziet het eigendomsvraagstuk niet los van de discussie over de herijking van het museale bestel. In de zomer van 2013 wordt meer duidelijkheid verwacht.

Volkenkundige krachtenbundeling

"Verbinden en krachten bundelen is het motto om de voor de museale sector beschikbare collectieve middelen optimaal in te zetten en de museale sector verder te ontwikkelen als een hoogwaardige culturele, educatieve en economische sector." Dit is een citaat uit de adviesaanvraag van staatssecretaris Zijlstra aan de Raad voor Cultuur. Die bracht in januari 2013 advies uit over het toekomstperspectief van het museale bestel. In dit advies wordt met waardering gesproken over de intentie van Rijksmuseum Volkenkunde, Tropenmuseum en Afrika Museum om inhoudelijk en organisatorisch te gaan samenwerken. Al geruime tijd werd over deze intentie onderling overleg gevoerd, waarbij een integratie niet wordt uitgesloten. Voorwaarde hiervoor is wel een structurele financiering voor het Tropenmuseum; hierop lijkt na stopzetting van de subsidie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken per 2014 geen uitzicht te zijn.

Het museum ziet het als haar vanzelfsprekende plicht om op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en collectieverantwoordelijkheid haar kennis en kunde te delen en ter beschikking te stellen aan volkenkundige instellingen (al dan niet Rijkscollectie beherend), daarin actief samenwerking te zoeken en een verbindende rol in te nemen.

Stijn Schoonderwoerd
Algemeen directeur

VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van Toezicht vergaderde op 27 maart (61e vergadering), 7 juni (62e), 6 september (63e), 9 oktober (64e) en 11 december (65e) in 2012. Dit waren vier reguliere vergaderingen en één extra ingelaste bijeenkomst.

In de 61e vergadering werd de jaarrekening 2011 en de management letter besproken, in aanwezigheid van accountant Wim Touw van KPMG. De jaarrekening werd goedgekeurd. Daarnaast kwamen de volgende onderwerpen aan de orde: de voordacht van de nieuwe algemeen directeur Stijn Schoonderwoerd, de subsidieaanvraag basisinfrastructuur 2013-2016, de volkenkundige samenwerking en de statutenwijziging naar aanleiding van het besluit van staatssecretaris Zijlstra met ingang van 1 januari 2012 geen gebruik meer te maken met het statutaire benoemingsrecht van de leden van de Raad van Toezicht. Tijdens de 61^e vergadering heeft de Raad van Toezicht het eigen functioneren in het jaar 2011 geëvalueerd en vooruitgeblikt naar de komende jaren en droeg de toenmalig algemeen directeur Steven Engelsman het directoraat over aan de waarnemend directeur Miep Huivenaar.

De 62^e vergadering was de eerste Raad van Toezicht vergadering van Stijn Schoonderwoerd als algemeen directeur en stond in het teken van het advies van de Raad voor Cultuur, de stand van zaken van de volkenkundige samenwerking en het sociaal jaarverslag 2011. In de 63^e vergadering ging de Raad in op de stand van zaken van de volkenkundige samenwerking, de stand van zaken van de financiën, de aankomende visitatie - welke plaats heeft gevonden op 16 oktober - en de aanpak van de bezuiniging n.a.v. het advies van de Raad voor Cultuur. De 64^e vergadering was de extra ingelaste vergadering die in het teken stond van het bezuinigings- en reorganisatieplan en het vaste agendapunt de stand van zaken van de volkenkundige samenwerking.

In de 65^e vergadering vond het jaarlijkse gesprek met de Ondernemingsraad (OR) plaats, die was vertegenwoordigd door de voormalige en nieuwe OR. De voormalige OR bestond uit voorzitter Dick Slingerland, secretaris Arjan Immerzeel, en de leden Esther van Zutphen, Fanny Wonu Veys en Rob Segaar. En de nieuwe OR bestaat uit voorzitter Fanny Wonu Veys, secretaris Esther van Zutphen en leden Annette Schmidt, Karin van den Wijngaard en Paul van Dongen. De voormalige OR blikte terug en de nieuwe OR blikte vooruit. Het was een druk jaar voor de OR. Zo is de OR betrokken geweest bij het aantrekken van de nieuwe algemeen directeur – over wie de OR tevreden is - en heeft de OR veel tijd besteed aan het advies aan de directie over het bezuinigings- en reorganisatieplan. De OR is tevreden over de wijze waarop de directie deze raad heeft meegenomen in het definitieve plan. In de organisatie is er begrip voor de reorganisatie. De OR monitort de reorganisatie en de volkenkundige samenwerking door deze onderwerpen een vaste plaats op de agenda te geven. De nieuwe OR gaf aan zich in te willen zetten voor het zo breed mogelijk vertegenwoordigen van de organisatie ondanks het gegeven dat niet alle afdelingen vertegenwoordigd zijn in de OR. Het advies van de Raad van Toezicht om hiertoe OR-commissies in het leven te roepen is positief ontvangen door de OR. Zowel de OR als de Raad van Toezicht kijken uit naar de voortzetting van het constructieve jaarlijkse overleg. De Raad van Toezicht heeft daarnaast de evaluatiemethodiek over het jaar 2012 vastgesteld en heeft gesproken over de stand van zaken van de reorganisatie en de volkenkundige samenwerking. Tot slot heeft de Raad de financiën over 2012 en 2013 doorgenomen en de begroting voor 2013 vastgesteld.

Samenstelling Raad van Toezicht

Leden van de Raad van Toezicht worden vanaf 2012 door de Raad zelf benoemd voor een periode van vier jaar; de termijn kan één keer met vier jaar worden verlengd. De Raad nam in 2012 na een volledige zittingsperiode afscheid van de heer mr. A.W. Kist, benoemde de heer H.P. Remmers en herbenoemde de heer prof. mr. P.F. van der Heijden voor de periode dat hij in functie is als Rector Magnificus & Voorzitter van het College van Bestuur van de Universiteit Leiden.

Per 31 december 2012 is de Raad als volgt samengesteld:

- De heer L.J. (Lodewijk) de Waal MBA (hon.), voorzitter. Tot 18-08-2014, herbenoembaar;
- De heer prof. mr. P.F. (Paul) van der Heijden. Tot 08-02-2013, niet herbenoembaar;
- Mevrouw drs. J. (Judikje) Kiers. Tot 26-03-2014, herbenoembaar;
- Mevrouw M. (Meryem) Kilic-Karaaslan MMC. Tot 12-04-2014, niet herbenoembaar;
- Mevrouw drs. J.P. (Jacqueline) Rijdsdijk. Tot 17-08-2014, herbenoembaar;
- De heer drs. N.H. (Nico) Swellengrebel MCM. Tot 01-01-2015, herbenoembaar.
- De heer H.P. (Henri) Remmers. Tot 01-08-2016, herbenoembaar.

Er is één vacature.

De Raad van Toezicht en directie onderschrijven de aanbevelingen van de Code Cultural Governance. Deze Code wordt integraal toegepast. Op de website van het museum zijn de statuten, het huishoudelijk reglement en het profiel van de Raad van Toezicht beschikbaar. Tot en met 2011 was er slechts één afwijking, waar hier conform code melding van wordt gemaakt: de voorzitter van de Raad van Toezicht werd niet in functie benoemd, maar door de Raad zelf uit eigen gelederen gekozen. De Raad besloot in de 54e vergadering Lodewijk de Waal te benoemen tot voorzitter. Vanaf 2012 (her)benoemt de Raad de eigen leden in functie.

Lodewijk de Waal, voorzitter

Balans per 31 december 2012 na resultaatbestemming

	€	31-12-2012 €	€	31-12-2011 €
ACTIVA				
Immateriële vaste activa	-		-	
Materiële vaste activa	3.919.909		3.445.397	
Financiële vaste activa	-		-	
Totale Vaste Activa		3.919.909		3.445.397
Vorraden	118.434		65.943	
Vorderingen	1.182.762		858.676	
Effecten	519.443		475.654	
Liquide middelen	3.449.668		4.587.318	
Totale Vlottende Activa		5.270.307		5.987.591
TOTALE ACTIVA		9.190.216		9.432.988
PASSIVA				
Algemene reserve	2.236.447		2.753.521	
Bestemmingsreserves	56.850		63.542	
Bestemmingsfonds OCW	-		37.278	
Overige bestemmingsfondsen	3.156.033		2.923.475	
Totaal Eigen vermogen		5.449.330		5.777.816
Bestemmingsfonds Collectie	158.843		198.957	
Aankoopfonds		158.843		198.957
Voorziening prepensioen	273.620		340.428	
Totale Voorzieningen		273.620		340.428
Investeringsubsidie	932.496		1.373.847	
Langlopende schuld	44.825		72.250	
Totale Langlopende schulden		977.321		1.446.097
Crediteuren	1.129.899		655.814	
Belastingen en premies sociale verzekering	146.739		167.528	
Overige schulden en overlopende passiva	1.054.464		846.348	
Totale Kortlopende schulden		2.331.102		1.669.690
TOTALE PASSIVA		9.190.216		9.432.988
solvabiliteit		0,59		0,61
liquiditeit		2,26		3,59

Categoriale exploitatierekening	2012 €	Begroting €	2011 €
BATEN			
Directe opbrengsten			
<i>Publieksinkomsten</i>	628.009	332.150	517.493
<i>Sponsorinkomsten</i>	-	-	-
<i>Overige inkomsten</i>	380.437	611.000	170.174
Indirecte opbrengsten	94.151	68.500	149.138
Totale Opbrengsten	1.102.597	1.001.650	836.805
Structurele subsidie OCW			
<i>Waarvan huren</i>	4.308.362	3.739.656	4.195.629
<i>Waarvan exploitatiebijdrage</i>	6.563.283	5.970.612	6.674.011
Structurele subsidie provincie	-	-	-
Structurele subsidie gemeente	-	-	-
Structurele subsidie ander orgaan dan OCW	-	-	-
Overige subsidies/bijdragen			
<i>Subsidies uit publieke middelen</i>	520.853	112.500	535.985
<i>Bijdragen uit private middelen</i>	861.518	423.819	1.344.244
Waarvan particulieren	423.881	-	1.014.559
Waarvan bedrijven	157.759	-	89.685
Waarvan private fondsen	15.000	-	40.000
Waarvan goede doelenloterijen	264.878	-	200.000
Totale Subsidies / Bijdragen	12.254.016	10.246.587	12.749.869
TOTALE BATEN	13.356.613	11.258.237	13.586.674
LASTEN			
Salarislasten	4.523.213	3.456.100	3.462.212
Afschrijvingen	1.301.655	1.035.000	945.932
Huur	4.245.469	3.559.079	4.107.781
Aankopen	78.188	45.500	223.948
Overige lasten	3.666.302	3.200.058	3.666.104
TOTALE LASTEN	13.814.827	11.295.737	12.405.977
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	-458.214	-37.500	1.180.697
Saldo rentebaten/-lasten	89.613	37.500	97.848
Saldo bijzondere baten/lasten	-	-	-
Mutatie aankoopfonds	40.114	-	51.106
EXPLOITATIERESULTAAT	-328.487	0	1.329.651
RESULTAATBESTEMMING:			
Algemene reserve (19%)	-105.327		-31.718
Algemene reserve (vrijval prepensioen)	-		535.617
Algemene reserve (restant 81%)	-411.747		-
Bestemmingsfonds OCW (deel 81%)	-37.278		-119.320
- Bestemmingsfonds TV gelden 2008	-		-
- Bestemmingsfonds TV	-95.183		-236.115
Bestemmingsfonds BGL	43.772		112.666
Vervangingsreserve installaties	-1.832		177.469
Bestemmingsreserve personeel	-6.692		-8.948
Bestemmingsfonds Liefkes	285.801		900.000
TOTAAL RESULTAATBESTEMMING	-328.487	-	1.329.651

CATEGORIALE & FUNCTIONELE EXPLOITATIEREKENING 2012

Functioneel	Totaal	Publieksfunctie		Collectiefunctie			Wetenschapsfunctie	Algemeen beheer
		Vaste presentatie	Tijdelijke Presentatie	Onderzoek & Registratie	Conserveren & Restaureren	Verwerving & Afstoten	Onderzoek & Documentatie	
Categoriaal								
BATEN								
Directe opbrengsten	1.009	296	74	353			14	272
<i>Publieksinkomsten totaal</i>	628	296	74					258
Publieksinkomsten buitenland								
Publieksinkomsten binnenland	628	296	74					258
<i>Waarvan kaartverkoop</i>	326	261	65					
<i>Waarvan overig</i>	302	35	9					258
<i>Sponsorinkomsten</i>								
<i>Overige inkomsten</i>	381			353			14	14
Indirecte opbrengsten	94							94
Totale Opbrengsten	1.103	296	74	353			14	366
Structurele subsidie OCW	10.871	3.238	810	1.570	974		654	3.626
<i>Waarvan huren</i>	4.308	1.413	353	905	517		86	1.034
<i>Waarvan exploitatiebijdrage</i>	6.563	1.825	456	665	457		568	2.592
<i>Waarvan Kaderregeling</i>								
<i>exploitatiesubsidies onderzoek en wetenschap</i>								
Structurele subsidie provincie								
Structurele subsidie gemeente								
Structurele subsidie ander orgaan								
Overige subsidies/bijdragen	1.383					39	130	1.214
<i>Subsidies uit publieke middelen</i>	521						55	466
<i>Bijdragen uit private middelen</i>	862					39	75	748
<i>Waarvan particulieren</i>	422					39		383
<i>Waarvan bedrijven</i>	225						75	150
<i>Waarvan private fondsen</i>	15							15
<i>Waarvan goede doelenloterijen</i>	200							200
Totale Subsidies / Bijdragen	12.254	3.238	810	1.570	974	39	784	4.840
TOTALE BATEN	13.357	3.534	884	1.922	974	39	798	5.206
LASTEN								
Salarislasten	4.523	600	150	307	206		799	2.460
Afschrijvingen	1.302	516	129		65			592
Huur	4.245	1.393	348	892	509		85	1.019
Aankopen	78					78		
Overige lasten	3.666	1.311	328	193	175		305	1.354
TOTALE LASTEN	13.815	3.820	955	1.391	955	78	1.189	5.426

SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	-458	-286	-71	530	18	-39	-391	-219
Saldo rentebaten/lasten	90							90
Saldo bijzondere baten/lasten								
Mutatie aankoopfonds	40					40		
SALDO UIT BEDRIJFSVOERING	-328	-286	-71	530	18	1	-391	-129
Toerekening algemeen beheer	0	-59	-15	-21	-15	-1	-18	129
EXPLOITATIERESULTAAT	-328	-345	-86	509	3	0	-409	0

GRONDSLAGEN VOOR DE FINANCIËLE VERSLAGGEVING

Algemeen

In 2009-2012 heeft het Ministerie van OCW het "handboek verantwoording cultuursubsidies musea" uitgegeven. Bij de totstandkoming hiervan is aansluiting gezocht met Titel 9 BW 2. In dit handboek zijn aanvullende regels opgesteld met betrekking tot de inrichting van de jaarrekening. Met name de exploitatierekening kent een specifieke indeling.

De begroting is gebaseerd op de door de minister goedgekeurde meerjarenbegroting. Voor de begroting is prijspeil 2006 gehanteerd. Er heeft een verschuiving van de vrijval egalisatie voorziening plaatsgevonden (€ 445.423) van overige inkomsten naar subsidie publieke middelen.

De grondslagen zijn ten opzichte van 2011 onveranderd.

De plannen van Rijksmuseum Volkenkunde voor de culturele basisinfrastructuur 2013-2016 zijn in januari 2012 ingediend en conform het subsidiebesluit d.d. 18-09-2012 herzien en met een passende begroting ingediend in oktober 2012.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

Materiële vaste activa

De waardering van de materiële vaste activa vindt plaats tegen historische verkrijgingprijs verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur.

Verbouwing / Tuin en Park	: 6,67%-10%
Bedrijfsinstallaties	: 10-20%
Inventaris en inrichting	: 6,67%-33,33%
Andere vaste bedrijfsmiddelen	: 6,67%-33,33%

De collecties en verzamelingen worden niet gewaardeerd aangezien deze geen eigendom zijn van de stichting.

Voorraad

Onderhanden activiteiten

Onder onderhanden activiteiten zijn de kosten van tentoonstellingen verantwoord die nog niet afgesloten zijn. Bij een verwacht negatief resultaat wordt, op het moment dat dit bekend is, een voorziening getroffen. Het bedrag van de voorziening wordt in mindering gebracht op het onderhanden werk.

Voorraad

De voorraden worden gewaardeerd tegen inkoopprijs. Indien noodzakelijk geacht is er een voorziening voor incourantheid opgenomen.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Effecten

De effecten worden gewaardeerd tegen beurswaarde ultimo boekjaar.

VOORZIENINGEN

Voorziening garantieregeling

In de CAO 2008-2010 voor de Verzelfstandigen Rijksmusea is een garantieregeling voor het overgangsrecht van vut naar prepensioen opgenomen, bedoeld voor werknemers die reeds op 1 oktober 2000 in dienst waren. De voorziening is gebaseerd op een berekening van de contante waarde van de prepensioen verplichtingen. Uitkeringen uit hoofde van pensioenen worden in mindering op de voorziening gebracht.

LANGLOPENDE SCHULDEN

Investeringsubsidies

Onder investeringssubsidies worden bijdragen opgenomen, die verkregen zijn om te investeren in vaste activa. De opgenomen bedragen vallen gelijkkelijk vrij met de afschrijvingen op die investering in de exploitatierekening.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATSBEPALING

Overige baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2012

(in euro's)

VASTE ACTIVA**MATERIELE VASTE ACTIVA**

	Verbouwing/ Tuin en Park	Bedrijfs- installaties	Inventaris en inrichting	Andere vaste bedrijfs- middelen	Totaal
Stand per 1 januari					
Aanschaffingswaarde	2.122.442	1.272.822	8.098.064	2.679.483	14.172.811
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-1.347.270</u>	<u>-1.258.159</u>	<u>-6.028.758</u>	<u>-2.093.226</u>	<u>-10.727.413</u>
Boekwaarde per 1 januari	<u>775.172</u>	<u>14.663</u>	<u>2.069.306</u>	<u>586.257</u>	<u>3.445.398</u>
Mutaties					
Investeringen	1.294.163	-	78.830	403.173	1.776.166
Aanschafw. desinvesteringen	-223.346	-	-820.644	-52.697	-1.096.687
Afschrijving desinvestering	223.346	-	820.644	52.697	1.096.687
Extra afschrijving desinvest.	-48.535	-	-187.354	-5.483	-241.372
Afschrijvingen	<u>-323.911</u>	<u>-1.916</u>	<u>-537.018</u>	<u>-197.438</u>	<u>-1.060.283</u>
	<u>921.717</u>	<u>-1.916</u>	<u>-645.542</u>	<u>200.252</u>	<u>474.511</u>
Stand per 31 december					
Aanschaffingswaarde	3.193.259	1.272.822	7.356.251	3.029.959	14.852.290
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-1.496.370</u>	<u>-1.260.075</u>	<u>-5.932.486</u>	<u>-2.243.450</u>	<u>-10.932.381</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>1.696.889</u>	<u>12.747</u>	<u>1.423.764</u>	<u>786.509</u>	<u>3.919.909</u>

De verzekerde waarde bedraagt € 8.394.934.

	<u>31-12-2012</u>	<u>31-12-2011</u>
VLOTTENDE ACTIVA		
Voorraden		
<u>Onderhanden activiteiten</u>		
Aanloop/aanmaakkosten tentoonstellingen	<u>-</u>	<u>-</u>
<u>Overige voorraden</u>		
Publicaties c.q. voorraad museumwinkel	<u>118.434</u>	<u>65.943</u>
	<u>118.434</u>	<u>65.943</u>

Vorderingen	<u>31-12-2012</u>	<u>31-12-2011</u>
<u>Debiteuren</u>		
Te ontvangen per 31 december	193.228	100.881
	<hr/>	<hr/>
	<u>193.228</u>	<u>100.881</u>

Overige vorderingen en overlopende activa

Omzetbelasting	438.964	376.284
Te ontvangen bijdragen	445.183	276.107
Te ontvangen rente	15.561	34.865
Voorschotten personeel	11.673	3.147
Vooruitbetaalde bedragen	45.562	36.431
Museumkaart	32.591	30.961
Diversen	-	-
	<hr/>	<hr/>
	<u>989.534</u>	<u>757.795</u>
	<hr/>	<hr/>
	<u>1.182.762</u>	<u>858.676</u>

Effecten

Effecten	519.443	475.654
----------	---------	---------

De effectenrekening is afkomstig uit de nalatenschap van Fritz Liefkes.

Liquide middelen	<u>31-12-2012</u>	<u>31-12-2011</u>
Gelden onderweg	5.708	2.509
Kredietinstellingen	<u>3.443.960</u>	<u>4.584.809</u>
	<hr/>	<hr/>
	<u>3.449.668</u>	<u>4.587.318</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

EIGEN VERMOGEN

Algemene reserve

Het resultaat dat resteert na dotatie en onttrekking aan de bestemmingsfondsen en de vervangingreserve bedrijfsinstallaties, ofwel het resultaat uit de reguliere exploitatie van het museum bedraagt € -554.352.

Het handboek verantwoording cultuursubsidies musea schrijft voor: "OCW-subsidie die nog niet is besteed aan de doeleinden waarvoor de subsidie is verstrekt (zie artikel 26 van het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen) dient opgenomen te worden in een bestemmingsfonds OCW."

Het resultaat na bestemming komt uit op een negatief resultaat. Dit is conform de interne financiële jaarplanning 2012. De resultaatsbestemming komt na uitputting van het Bestemmingsfonds OCW, geheel ten laste van de algemene reserve.

De vrijval voorziening prepensioen is in 2011 geheel ten gunste van de algemene reserve geboekt aangezien in het verleden deze voorziening uit de algemene reserve is gevormd.

Algemene reserve

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Het verloop was als volgt:		
Stand per 1 januari	2.753.521	2.249.623
Vrijval prepensioen	-	535.616
Resultaatbestemming 19%	-105.327	-31.718
Negatief resultaat bestemmingsfonds OCW	<u>-411.747</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u><u>2.236.447</u></u>	<u><u>2.753.521</u></u>

Bestemmingsfondsen

	<u>31-12-2012</u>	<u>Resultaat Bestemming</u>	<u>Mutatie</u>	<u>31-12-2011</u>
Vervangingsreserve Bedrijfsinstallaties	857.037	-1.832	-	858.869
Bestemmingsfondsen OCW TV - Bestemmingsfonds TV onderhoud	616.757	-95.183	-	711.940
Bestemmingsfonds Liefkes	1.185.800	285.801	-	900.000
Bestemmingsfonds BGL	496.438	43.772	-	452.666
	<u>3.156.033</u>	<u>232.558</u>	<u>-</u>	<u>2.923.475</u>

Vervangingsreserve Bedrijfsinstallaties

Dit fonds is gevormd uit de herwaardering van de om niet ingebrachte bedrijfsinstallaties € 400.783 van de RGD/VROM en een eenmalige storting € 277.000 van de RGD/VROM betreffende vervangingsgelden. In de subsidie van het Ministerie van OCW is met ingang van 2005 structureel € 146.284 opgenomen als bijdrage voor kosten en vervanging van bedrijfsinstallaties. Deze subsidie wordt in het resultaat verantwoord. Uit deze bijdrage is de serviceverlening bedrijfsinstallaties betaald, evenals afschrijvingslasten bedrijfsinstallaties.

De boekwaarde van de om niet ingebrachte bedrijfsinstallaties bedraagt ultimo boekjaar € -.

Bestemmingsfonds OCW TV gelden

Met de vaststelling meerjarige instellingssubsidie 2005-2008 is besloten dat het saldo van de diverse TV fondsen wordt samengevoegd tot één totaal bedrag. Bij besteding van de gelden wordt de doelstelling in acht gehouden. In de jaarrekening 2009 zijn zodoende de TV gelden toegevoegd aan het bestemmingsfonds OCW.

In de jaarrekening 2010 zijn nieuwe TV gelden wel weer apart opgevoerd in het Bestemmingsfonds OCW TV, maar zonder de al bestaande TV gelden in dit bestemmingsfonds onder te brengen. In de jaarrekening 2011 worden het Bestemmingsfonds OCW en het Bestemmingsfonds OCW TV weer geheel gescheiden van elkaar. Hiervoor heeft een mutatie plaatsgevonden van minus € 244.070 op het Bestemmingsfonds OCW. Deze gelden zijn toegevoegd aan het Bestemmingsfonds OCW TV. Hiermee is de volledige scheiding gerealiseerd.

Het verloop was als volgt:	<u>2012</u>
Stand per 1 januari	711.940
Correctie TV Gelden	-
Bestedingen	<u>95.183</u>
Stand per 31 december	<u><u>616.757</u></u>

Bestemmingsfonds Liefkes

Het Bestemmingsfonds Liefkes is m.i.v. 2011 een nieuw bestemmingsfonds. De gelden zullen besteed worden in overstemming met de gemaakte afspraken met de executeur-testamentair van de nalatenschap van Fritz Liefkes.

Het verloop was als volgt:	<u>2012</u>
Stand per 1 januari	900.000
Ontvangsten	<u>285.800</u>
Stand per 31 december	<u><u>1.185.800</u></u>

Bestemmingsfonds BankGiro Loterij

De bijdrage van de BankGiro Loterij mag worden gebruikt voor aankoop, restauratie en presentatie van de collectie. Het museum ontvangt vijf jaar lang een jaarlijkse uitkering van de BankGiro Loterij van € 200.000, voor het eerst in 2008.

De bestedingen 2012 betreffen uitgaven t.b.v. het Masterplan en de totempaal.

Het verloop was als volgt:	<u>2012</u>
Stand per 1 januari	452.666
Bijdrage	
- Ontvangen uitkeringen	200.000
Bestedingen	<u>156.228</u>
Stand per 31 december	<u><u>496.438</u></u>

Bestemmingsfonds OCW

Dit is het fonds bedoeld in artikel 26 van het Bekostigingsbesluit cultuuruitingen. Het wordt gevoed met ongebruikte OCW-subsidie die alleen mag worden besteed aan doeleinden waarvoor de subsidie ooit is verstrekt.

Het verloop van het bestemmingsfonds OCW in 2012 was als volgt:	<u>2012</u>
Stand per 1 januari	37.278
Resultaatbestemming 81%	-449.025
Correctie negatieve eindstand t.l.v. algemene reserve	<u>411.747</u>
Stand per 31 december	<u><u>0</u></u>

Bestemmingsfonds Collectie

Dit fonds is gevormd uit een schade-uitkering door AON en de opbrengsten van een veiling van voorwerpen. Dit fonds wordt aangewend ter verbetering van de kwaliteit van de collectie.

Het verloop was als volgt:	<u>2012</u>
Stand per 1 januari	198.957
Bestedingen	<u>40.114</u>
Stand per 31 december	<u><u>158.843</u></u>

Bestemmingsreserves

	31-12-2012	Resultaat Bestemming	31-12-2011
Bestemmingsreserve Japanse tuin	47.273	-	47.273
Bestemmingsreserve personeel	9.577	-6.692	16.269
	<u>56.850</u>	<u>-6.692</u>	<u>63.542</u>

Bestemmingsreserve Japanse tuin

Deze reserve is gevormd uit de netto opbrengst van de Hokusai tentoonstelling.

Bestemmingsreserve personeel

Deze reserve is gevormd uit de storting van de VRM bij de opheffing van de Stichting Wachtgeld. Deze reserve dient alleen te worden aangewend ten behoeve van personeelsvoorzieningen.

VOORZIENINGEN

	2012	2011
Voorziening prepensioen		
Stand per 1 januari	340.428	981.427
Onttrekking regulier	-66.808	-105.382
Onttrekking i.v.m. afloop prepensioen	-	-535.617
Stand per 31 december	<u>273.620</u>	<u>340.428</u>

LANGLOPENDE SCHULDEN

Investeringssubsidie	31-12-2012	Vrijval	31-12-2011
Voor herinrichting museum	519.665	321.439	841.104
Voor beeldentuin	135.630	37.210	172.840
Voor aanleg tuin	202.473	60.504	262.977
Voor beveiliging	74.728	22.198	96.926
	<u>932.496</u>	<u>441.351</u>	<u>1.373.847</u>

Langlopende Schuld

	31-12-2012	31-12-2011
	<u>44.825</u>	<u>72.250</u>

De langlopende schuld betreft een aankoop van collectie van Van Berkel die in vijf jaar wordt afgelost.

KORTLOPENDE SCHULDEN
(ten hoogste een jaar)

	<u>31-12-2012</u>	<u>31-12-2011</u>
Schulden aan leveranciers	<u>1.129.899</u>	<u>655.814</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	146.739	167.528
Pensioenen	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>146.739</u>	<u>167.528</u>
	<u>31-12-2012</u>	<u>31-12-2011</u>
Overige schulden en overlopende passiva		
Reservering vakantiegeld- en dagen	251.548	237.007
Vooruit ontvangen bedragen	325.034	363.496
Nog te betalen frictiekosten	211.843	-
Nog te betalen bedragen	227.727	173.960
Overige schulden	<u>38.312</u>	<u>71.885</u>
	<u>1.054.464</u>	<u>846.348</u>

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Verplichtingen

Huur

Er zijn huurovereenkomsten aangaan voor het museumgebouw te Leiden en de vier loodsen te 's-Gravenzande. De overeenkomsten hebben verschillende einddata waarvan de grootste contracten een aflooptdatum hebben van 31 december 2013 en 4 mei 2015. De totale huurprijs bedraagt € 4.169.874 per jaar. Ieder jaar wordt dit bedrag gedekt door de subsidie verstrekt door het Ministerie van OCW. Voor 2011 en 2012 is dit 100% kostendekkend.

Bankkrediet en gestelde zekerheden

Door de ING Bank is per 1 mei 2001 een rekening-courant faciliteit ter beschikking gesteld van € 453.780. Per balansdatum wordt van deze faciliteit geen gebruik gemaakt.

Als zekerheid voor zowel de lening als bovengenoemde kredietfaciliteit zijn de bedrijfsinventaris en alle vorderingen nu of in de toekomst aan de ING Bank verpand.

Rechten

Subsidie OCW Cultuurperiode 2013-2016

Door het Ministerie van OCW is in het kader van de Cultuurnota systematiek voor de jaren 2013-2016 het volgende subsidiebedrag toegekend:

Subsidiebedrag (437613/466340)

2013	10.301.637
2014	10.301.637
2015	10.301.637
2016	<u>10.301.637</u>
	<u><u>41.206.548</u></u>

Erfenis Fritz Liefkes

De in 2010 overleden Fritz Liefkes liet – op enkele kleinere legaten na – zijn gehele verzameling Indonesische kostbaarheden plus zijn gehele vermogen aan de Stichting Rijksmuseum voor Volkenkunde na. Aan deze erfenis zijn de voorwaarden verbonden dat er binnen drie jaar een overzichtstentoonstelling wordt gehouden, er een fraaie catalogus van de collectie wordt gepubliceerd en dat het geld besteed wordt aan de versterking van de Indonesië collectie. De nalatenschap in natura en in contanten wordt tussen 2011 en 2014 door de executeur testamentair de heer Jan Veenendaal gefaseerd overgedragen. De collectie komt ter vrije beschikking van de Stichting Rijksmuseum voor Volkenkunde. In 2011 is de eerste tranche van de collectie met een taxatiewaarde van € 1.000.000 overgedragen. Uiteindelijk zal de collectie Liefkes deels worden opgenomen in de rijkscollectie en deels worden verkocht. De besluitvorming daarover vindt pas plaats na afloop van de tentoonstelling in 2013-2014.

Overgang pensioenfondsen

Met ingang van 1 januari 2011 is de uitvoering van de pensioenregeling ondergebracht bij pensioenfondsen Zorg en Welzijn. De overdracht van de opgebouwde rechten per 31 december 2010 van pensioenfondsen SFP naar pensioenfondsen Zorg en Welzijn heeft inmiddels plaatsgevonden. Door de overstap is de prepensioenregeling afgeschaft. De financiële consequentie hiervan (vrijval van € 535.616) is verwerkt in de jaarrekening van 2011.

TOELICHTING OP DE CATEGORIALE EXPLOITATIEREKENING OVER 2012

Algemeen

In de begroting is geen rekening gehouden met de loon- en prijsbijstellingen.

BATEN

Opbrengsten	2012	Begroting	2011
<u>Directe opbrengsten</u>			
Publieksinkomsten			
Inkomsten uit entreegelden en (museum) kaarten	325.958		273.323
Inkomsten uit horeca-exploitatie	119.038		72.285
Verkoop artikelen	132.862		106.665
Fotowinkel	6.132		6.473
Educatieve activiteiten	44.019		58.747
	<u>628.009</u>	<u>332.150</u>	<u>517.493</u>
Overige inkomsten			
Consulting	27.950		19.276
Bruiklenen	37.204		149.434
Verkoop internationale tentoonstelling	315.283		-
Publicaties	-		1.464
	<u>380.437</u>	<u>611.000</u>	<u>170.174</u>
<u>Indirecte opbrengsten</u>			
Contributie VCM	21.995		80.745
Ruimte en faciliteiten	44.723		38.622
Doorberekende kosten	28.233		29.495
Diversen	-		276
	<u>94.151</u>	<u>68.500</u>	<u>149.138</u>
Totaal Opbrengsten	<u>1.102.597</u>	<u>1.011.650</u>	<u>836.805</u>

Bijdragen

Subsidie Ministerie van OCW

De ontvangen subsidie is als volgt opgebouwd:

Exploitatiebijdrage DCE/39861	6.454.857		6.454.857
Loonbijstelling DCE/142686	150.837		150.837
Prijsbijstelling DCE/142686	22.450		22.450
Korting DCE/298897	-146.369		-
Loonbijstelling 2011 DCE/321836	44.854		45.867
Loonbijstelling 2012 DCE/446904	36.654		-
	<u>6.563.283</u>	<u>5.970.612</u>	<u>6.674.011</u>
Bijdrage huisvesting DCE/39861	3.709.561		3.709.561
Aanpassing Rijkshuisvestingsstelsel DCE/86134	155.181		155.181
Prijsbijstelling DCE/142686	124.561		124.561
Prijsbijstelling DCE/224673	11.050		11.050
TV investeringen DCE/158358	84.500		84.500
Brandveiligheidsmaatregelen DCE/242392	65.300		48.975
Prijsbijstelling 2011 DCE/321836	62.045		61.801
Prijsbijstelling 2012 DCE/446904	96.164		-
	<u>4.308.362</u>	<u>3.739.656</u>	<u>4.195.629</u>
Subsidie Ministerie OCW	<u>10.871.645</u>	<u>9.710.268</u>	<u>10.869.640</u>

<u>Overige subsidies/ bijdragen</u>	<u>2012</u>	<u>Begroting</u>	<u>2011</u>
Subsidie uit publieke middelen			
Bijstelling i.v.m. visitatie DCE/201266	25.000		-
Vrijval investeringssubsidies	441.351		410.381
St. Mondriaan – Indiase Sieraden	-		37.298
Ministerie BZ – Singosari	28.292		24.248
Ambassade van Korea	1.026		-
Ministerie BZ Mali 3	25.184		64.058
	<u>520.853</u>	<u>112.500</u>	<u>535.985</u>
Bijdragen uit private middelen			
BankGiro Loterij	200.000		200.000
Koninklijke Bibliotheek – GVN	-		3.610
Kon. Mus. Midden Afrika – RIME	71.394		24.112
Van Berkel	39.025		36.125
VSB fonds – prauwversiering	-		40.000
Liefkes erven	383.356		978.434
Toshiba Fd. – Siebold Conference	3.295		10.286
Koninklijke Bibliotheek – Metamorfoze	41.631		46.213
BankGiro Loterij bijdrage – Waka	-		4.164
Prins Bernhard Cultuurfonds	15.000		-
Hulsewé-Wazniewski Stichting	20.000		-
Rijksmuseum van Oudheden (BGL)-museummaandag	64.878		-
Vereniging van Vrienden	2.000		-
Shell- Bijdrage Totempaal	5.000		-
St. Museumkaart- bijdrage burenavond	2.000		-
Bijdrage Totempaal	10.000		-
Overige	3.940		1.300
	<u>861.518</u>	<u>423.819</u>	<u>1.344.244</u>
	<u>1.382.371</u>	<u>536.319</u>	<u>1.880.229</u>
Specificatie vrijval			
Investeringssubsidie herinrichting	321.439		290.470
Investeringssubsidie beeldentuin	37.210		37.210
Investeringssubsidie aanleg tuin	60.504		60.504
Investeringssubsidie beveiliging	22.198		22.196
	<u>441.351</u>	<u>-</u>	<u>410.380</u>

LASTEN	<u>2012</u>	<u>Begroting</u>	<u>2011</u>
<u>Salarislasten</u>			
Lonen en salarissen	3.352.452		3.202.369
Sociale lasten	487.621		438.861
Pensioenlasten	376.651		-253.585
Diverse personeelskosten	306.489		74.567
	<u>4.523.213</u>	<u>3.456.100</u>	<u>3.462.212</u>

In 2012 waren er gemiddeld 70 FTE bij het museum in dienst (2011: 73).

	<u>2012</u>	<u>Begroting</u>	<u>2011</u>
<u>Afschrijvingen</u>	<u>1.301.655</u>	<u>1.035.000</u>	<u>945.932</u>
<u>Huur</u>			
Huurlasten	4.169.874		4.050.870
Servicevergoeding onderhoud bedrijfsinstallaties	75.595		56.911
	<u>4.245.469</u>	<u>3.559.079</u>	<u>4.107.781</u>

	<u>2012</u>	<u>Begroting</u>	<u>2011</u>
<u>Aankopen</u>	<u>78.188</u>	<u>45.500</u>	<u>223.948</u>

<u>Overige lasten</u>	<u>2012</u>	<u>Begroting</u>	<u>2011</u>
Inhuur derden			
Kosten uitzendkrachten	68.717		74.605
Kosten uitbested werk	559.998		796.218
Inhuur derden	<u>628.715</u>	<u>-</u>	<u>870.823</u>

Overige huisvestingskosten			
Energiekosten	401.117		389.784
Schoonmaakkosten	102.789		89.867
Kosten TV	95.183		236.115
Kosten onderhoud gebouw	38.909		51.131
Kosten onderhoud tuin	12.726		10.772
Overige huisvestingskosten	34.796		128.650
Overige huisvestingskosten	<u>685.519</u>	<u>-</u>	<u>906.319</u>

	2012	Begroting	2011
Kantoorkosten			
Kantoorbehoeften	5.390		11.149
Portikosten	18.716		15.031
Kopieer- en papierkosten	19.125		29.241
Telefoonkosten	54.710		46.171
Internetkosten	65.928		52.618
Overige kosten	10.291		7.616
Kantoorkosten	<u>174.160</u>	-	<u>161.825</u>
Publiciteitskosten			
Reclamekosten	222.023		257.943
Drukwerk	40.177		40.908
Publiciteitskosten	<u>262.200</u>	-	<u>298.850</u>
Inkoopwaarde verkopen winkel	<u>71.459</u>	-	<u>54.148</u>
Activiteitenkosten			
Ontwerpkosten	170.717		420.753
Audiovisuele kosten	101.510		72.956
Reis- en verblijfkosten	198.520		178.927
Transportkosten	286.403		94.418
Kosten op en afbouw tentoonstellingen	139.155		18.931
Kosten conserveren en restaureren	91.065		44.422
Diverse aankopen	52.543		37.714
Fotokosten	69.469		56.665
Bruikleenkosten	96.878		43.890
Mutatie onderhandenwerk	-		-
Workshop en optredenskosten	72.612		54.790
Overige activiteitenkosten	77.196		28.752
Activiteitenkosten	<u>1.356.067</u>	-	<u>1.052.218</u>
Organisatiekosten			
Accountantskosten	23.928		23.175
Adviseurkosten	144.048		75.279
Kosten RvT	1.599		970
Administratiekosten	11.527		10.078
Assurantiekosten	57.073		29.751
Organisatiekosten	<u>238.176</u>	-	<u>139.253</u>
Algemene kosten			
Aanschaf en onderhoud kleine inventaris	51.251		10.976
Abonnementen en contributies	30.840		37.223
Representatiekosten	78.051		62.017
Congreskosten	5.601		18.267
Donaties en sponsoring	13.084		2.500
Overige algemene kosten	71.179		51.683
Algemene kosten	<u>250.006</u>	-	<u>182.667</u>
Totale overige lasten	<u>3.666.302</u>	<u>3.200.058</u>	<u>3.666.104</u>

TOELICHTING OP DE FUNCTIONELE EXPLOITATIEREKENING OVER 2012

(in euro's)

Het toerekenen van de baten en lasten aan de afdelingen (welke zijn onderverdeeld naar museale functies) is gedaan op basis van verdeelsleutels. Bij de uitkomsten is gebruik gemaakt van beschikbare, en ook voor het huidige boekjaar toepasbare, verdeelsleutels. Voor een deel van de lasten ligt voor de hand onder welke functie zij vallen en is dit direct gerelateerd aan de afdeling die de kosten maakt. Bij andere kostensoorten worden verdeelsleutels gehanteerd, die hieronder zullen worden toegelicht.

Algemeen

Bij de publieksfunctie is een onderverdeling gemaakt tussen de vaste en tijdelijke presentatie van 80% respectievelijk 20%. Een analyse van de bezoekerscijfers van 2012 levert eenzelfde verhouding op.

Opbrengsten

De opbrengsten uit entreegelden en museumkaart bezoek, rondleidingen e.d. en uit verkopen van de winkel zijn onder publieksfunctie voor 20% toegekend aan de tijdelijke presentatie en voor 80% aan de vaste presentatie.

De opbrengsten van bruiklenen en verkopen van fotomateriaal zijn opgenomen onder de collectiefunctie.

De opbrengsten van publicaties zijn opgenomen onder de wetenschapsfunctie.

De opbrengsten uit verhuur en de indirecte opbrengsten zijn toegerekend aan het algemeen beheer.

Subsidie OCW

De onderverdeling van huur is gedaan op basis van een door de Rijksgebouwendienst verstrekt overzicht op basis van functies gebouwen en m2. De percentages van de huurlasten zijn gelijk zoals vermeld onder ontvangen subsidie voor huren.

Het onderdeel exploitatiebijdrage van de subsidie van het Ministerie van OCW is grotendeels verdeeld als in de laatste goedgekeurde meerjaren begroting.

Overige subsidies/bijdragen

Bijdragen zijn over het algemeen toegekend met een specifiek doel. Deze bijdragen zijn opgenomen onder de functie waar ook de lasten zijn opgenomen, op welke de bijdragen betrekking hebben.

Salarislasten

De medewerkers zijn direct toewijsbaar aan de functies. De overige salariskosten zijn over het algemeen toegerekend aan het algemeen beheer, tenzij er een duidelijke relatie met een andere functie is te onderscheiden.

Afschrijvingen

De afschrijvingslasten van de museale inrichting (deel inventaris en inrichting) zijn voor 80% toegerekend aan de vaste presentatie en voor 20% aan de tijdelijke presentatie.

De afschrijvingslasten op het depot zijn verantwoord onder de collectiefunctie.

De overige afschrijvingslasten zijn verantwoord onder het algemeen beheer.

Huur

De onderverdeling van huur is gedaan op basis van een door de Rijksgebouwendienst verstrekt overzicht op basis van functies gebouwen en m2. De percentages van de huurlasten zijn gelijk zoals vermeld onder ontvangen subsidie voor huren.

Aankopen

De aankopen worden in zijn geheel toegerekend aan de verwerving & afstoten van de collectiefunctie.

Overige lasten

De overige lasten worden toegerekend aan het algemeen beheer met uitzondering van direct toewijsbare overige lasten.

Toerekening saldo algemeen beheer

Het saldo van het algemeen beheer is toegerekend aan de diverse functies op basis van de totale verantwoorde lasten van de functies.

OVERIGE GEGEVENS

RESULTAATBESTEMMING

Het exploitatieresultaat ad € -328.487 is als volgt bestemd:

RESULTAATBESTEMMING:

Totaal Resultaat	-328.487
Toevoeging BGL	-43.772
Uitputting TV gelden	95.183
Toevoeging Bestemmingsfonds Liefkes	-285.801
Vervangingsreserve installaties	1.832
Opname personeelfonds	6.692

Resultaat na specifieke bestemming	-554.352
---	-----------------

Algemene reserve (19%)	-105.327
Bestemmingsfonds OCW (81%)	<u>-449.025</u>

	Exploitatie rekening	Resultaat- bestemming	
Totale opbrengsten	1.102.597		
Overige subsidies/bijdragen	1.382.371		
Rente opbrengsten	89.613		
<u>Eigen inkomsten</u>	<u>2.574.581</u>	<u>-105.327</u>	<u>19%</u>
Onderdeel huren	4.308.362		
Onderdeel exploitatiebijdrage	6.563.283		
<u>Bijdrage OCW</u>	<u>10.871.645</u>	<u>-449.025</u>	<u>81%</u>
<u>Eigen inkomsten + Bijdrage OCW</u>	<u>13.446.226</u>	<u>-554.352</u>	<u>100%</u>

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Afgegeven ten behoeve van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aan: Raad van Toezicht Stichting Rijksmuseum voor Volkenkunde

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening over 2012 van Stichting Rijksmuseum voor Volkenkunde te Leiden gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2012 en de exploitatierekening over 2012 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2009-2012. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als zij noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol Cultuursubsidies Instellingen 2009-2012. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving, gericht op het inrichten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door de directie van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Rijksmuseum voor Volkenkunde per 31 december 2012 en van het resultaat over 2012 in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2009-2012.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2012 voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals die in de subsidiebeschikking en het Controleprotocol Cultuursubsidies Instellingen 2009-2012 zijn vermeld.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW en het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2009-2012 is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd.

Tevens vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Den Haag, 25 april 2013

KPMG Accountants N.V.

W.A. Touw RA

BIJLAGEN

Resultaatsafspraken Rijksmuseum Volkenkunde 2009-2012

Zoals vastgelegd in brief van het Ministerie van OCW met kenmerk DCE-89054 d.d. 22 december 2008.

G. Musea	2012	Voorgenomen prestatie	2011
Verplichtingen			
1. Registratiegraad	100%	Overzicht is aan OCW geleverd	100%
2. Registratiekwaliteit	Aan voldaan sinds 2001	Aan voldaan sinds 2001	Aan voldaan sinds 2001
3. Collectieplan	Beschikbaar	Beschikbaar	Beschikbaar
4. Veiligheidsplan	Beschikbaar	Beschikbaar	Beschikbaar
Verplichte prestatieafspraken			
1. Openingsuren per week	42	42	42
2. Bezoeken totaal	130.605	80.000	118.262
3. Bezoeken scholen (tot 18 jr.)	10.055	10.000	10.877
Primair onderwijs	6.671	6.000	6.589
Voortgezet onderwijs	3.384	4.000	4.288
Eigen prestatieafspraken			
1. Publiek, educatie en evenementen			
Tentoonstellingen en evenementen	10 tentoonstellingen en 8 evenementen	Min. 3 tentoonstellingen en 2 evenementen p.j.	9 tentoonstellingen en 10 evenementen
Publiekswaardering	7,6	Minstens 7,5	7
Niet-westers allochtoon publiek	4%	Minstens 5%	5%
2. Collecties centraal			
Conservering	773	Minstens 600 voorwerpen per jaar	1.324
Documentatiegraad op RMV-norm	28,0%	Stijgt van 8% naar 13%	20,8%
Wetenschappelijke collectiestudies	20	Minstens 3 studies per jaar	15
3. Wijsheid op het web			
Aantal gebruikers website	247.531	Stijgt naar 600.000 per jaar	207.759
Publiekswaardering	Nieuwe tool wordt begin 2013 gelanceerd	Minstens 7,5	7,3
Webcommunities	697 bijdragen uit 3 webcommunities	Minstens 1.000 bijdragen uit 5 webcommunities	1.134
4. Verzamelen vandaag			
Nieuwe verzamelingen	7 bijdragen over 4 aanwinsten gepresenteerd	Op website gepresenteerd	In voorbereiding
Verzameling relevant voor Nederlanders met een Islamitische achtergrond*	Wordt in 2013 geopend	Minstens 1 tentoonstelling*	In voorbereiding
5. Erfgoed internationaal			
Internationale samenwerkingsprojecten	Actief in 15 projecten	Steeds actief in minstens 3 internationale projecten	Actief in 9 projecten
Virtual Collection of Masterpieces (VCM)	Wordt aan voldaan	Volkenkunde onderhoudt en ontwikkelt VCM	Wordt aan voldaan

* In een gesprek met het Ministerie van OCW op 14 maart 2011 is deze prestatieafpraak van "een verzameling vormen, relevant voor de Nederlanders met een Islamitische achtergrond" gewijzigd in "maken van een tentoonstelling die in het bijzonder, maar niet uitsluitend, is gericht op Nederlanders met een Islamitische achtergrond".

Bijlage 2

KASSTROOMOVERZICHT

(x 1.000 euro)

	2012	2011
I Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatieresultaat (excl. mutatie aankoopfonds)	-369	1.278
Aanpassen voor:		
Afschrijvingen materiële vaste activa	1.302	945
Mutatie voorzieningen	-67	-641
<i>Bruto kasstroom uit operationele activiteiten</i>	<u>866</u>	<u>1.582</u>
Mutatie in voorraden	-52	-11
Mutatie in vorderingen	-324	-157
Mutatie kortlopende schulden	661	245
<i>Netto kasstroom uit operationele activiteiten</i>	<u>1.151</u>	<u>1.659</u>
II Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-1.776	-166
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>	<u>-1.776</u>	<u>-166</u>
III Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Mutatie investeringssubsidies 'langlopende schulden'	-469	-446
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>	<u>-469</u>	<u>-446</u>
Mutatie liquide middelen I + II + III	-1.094	1.047
Liquide middelen (inclusief effecten) einde boekjaar	3.969	5.063
Liquide middelen begin boekjaar	5.063	4.016
Mutatie liquide middelen	<u>-1.094</u>	<u>1.047</u>